

IV. skupina: ustúpi *ihneď* z terajšieho obranného pos[ta]venia všeobecne na čiaru:

— Oberschlag — Mondscheinhübel — kóta 962 — Dörenstein — kóta 990,
— Blaufusky štít — kóta 959 — Za klukom — Murcava trig. 727 — Ihráč,
kde prehradí všetky smery vedúce z priestoru Dol. a Hor. Turček — Kremnica do priestoru Banská Bystrica.

Dôraz kladiem na prehradenie smerov:

a) Dol. Turček — Kordíky — Ban. Bystrica,

b) Kremnica — Králiky — Ban. Bystrica,

c) Kremnica — Badín.

SV IV. skupiny Skálka.

Rozhranie medzi III. a IV. skupinou:

Bartošova Lehota — Ihráč — kóta 909 — Čierne Brdo — Badín, všetko pre IV. skupinu. Rozhranie medzi I. a IV. skupinou: kóta 1004 [. . .] hübel — kóta 1144 Za Bedinou — Ištvánka, všetko pre IV. skupinu.

Dostane: IV. skupina na vykonanie, I. a III. skupina na ved[omie].

Z rozkazu:
náčelník štábu VČSA:
mjr. gšt. Július Nosko.
z. plk. Pekník

VHA Praha. DO, Slovenské povstání, kart. 106. Přílohy k vojnovému denníku 6. 10. 1944. Originál. Strojopisný přepis. — Číslo: 25 506 Taj./3. oddel. 1944.

394

1944, október 6. Banská Bystrica. — Zápisnica z 11. zasadnutia Slovenskej národnej rady. Program: návrhy nariadení SNR o drahých výpomociach pre provizionistov štátnych bánskych a hutných závodov, o dočasnej úprave niektorých vecí trestného a disciplinárneho súdnic-tva, voľné návrhy (návrhy nariadení o náležitostiach vojenských osôb a o rodinnej sustenácii vojenských gážistov, prevzatie detí z Turca do nemocničného ošetrovania).

1. a 2. Predseda p. Šmidke zahájil dnešné zasadnutie a uviedol na porade jed-nania druhý bod programu: čítanie zápisnice z 10. zasadania Slovenskej národnej rady. Pán Dr. Lettrich navrhuje, aby od čítania zápisnice bolo upustené a jej ove-rením poverení pp. Kubač a Ing. Filo. Prítomní tento návrh jednohlasne prijali.

3. O treťom bode programu, a to o nariadení Slovenskej národnej rady o dra-hotných výpomociach pre provizionistov Štátnych bánskych a hutníckych závodov referoval p. Ing. Styk, ktorý prečítal text príslušného návrhu, ako aj dôvodovej zprávy (viď príloha 1). Svoju dôvodovú zprávu doplnil ešte poznámkou, podľa ktorej robotník poľažne robotníčka Tabakovej réžie, keď nemá deti a je slobod-ný(á), dostáva penziu ročne Ks 11 500, t. j. raz takú ako haviar; keď uvedený

robotník je ženatý a má 2 deti, dostáva penziu 15 350, kým haviar len Kčs 6000. Tento návrh prítomní taktiež jednohlasne prijali.

4. Nato bol prejednávaný 4. bod programu: nariadenie Slovenskej národnej rady o zachovaní pracovných pomerov súkromných zamestnancov a zamestnancov im na roveň postavených, ktorí pre mimoriadne vojnové pomery opustili svoje zamestnanie. O tejto veci referoval p. Dr. Pietor, ktorý uviedol, že spomenutý návrh bol už raz prejednávaný v plénu Slovenskej národnej rady, pre rôzne nedostatky a rozdielnosť názorov prítomných bol však vtedy vzatý z programu. Legislatívny sbor sa preto znova zaoberal jeho osnovou, pričom návrh bol prepracovaný a nesociálne ustanovenia boli škrtnuté. Potom menovaný prečítal text návrhu, ako i dôvodovú zprávu (príloha 2). § 6 návrhu doplnil ešte textom: „so zúčastnenými poverenictvami SNR“. Menovaný doporučuje prijať tento návrh s uvedeným dodatkom.

Pán Horváth pýtal sa, prečo v návrhu je uvedené dátum účinnosti nariadenia 28. augusta 1944, lebo sa nevie presné dátum rozhodné pre začiatok odboja, či je to 28. alebo 29. august. Pán Dr. Pietor na to odvetil, že táto otázka bola v legislatívnom sbore pretriasaná a skúmaná a prišlo sa na to, že odboj začal 28. augusta t. r. v Turci. Na to p. Horváth žiadal, aby vec bola vyjasnená, lebo niektorí začali s odbojom už 25. augusta. Pán Dr. Thurzo uviedol, že dňa 29. augusta t. r. začala účinkovať Slovenská národná rada. Pán Dr. Pietor podotkol, že obecná mienka bola tá, že dátum 28. augusta v tomto prípade zodpovedá. Pán Dr. Lettrich uvádza, že dátum 28. alebo 29. augusta v tomto prípade nemá vplyv na účinnosť tohto nariadenia, lebo § 1 nariadenia hovorí, že pracovné pomery zostávajú zachované, ale nie je povedané, kedy nastala prekážka. Pán Horváth na to hovorí, že otázku nekládol z tohoto dôvodu, ale preto, aby bolo jasné, ktoré dátum treba pokladať za začiatok nášho národného odboja. Pán Dr. Josko potom konštatoval, že dňa 28. augusta t. r. sa vlastne nič nestalo; dňa 29. augusta t. r. došlo k vyhláseniu a ďalším opatreniam, týkajúcim sa ustanovenia Slovenskej národnej rady. Keby sme mali brať do úvahy jednotlivé udalosti, ako sa stali, bol by rozhodujúci 21. august t. r. (Strečno) potažne už 20. november 1943, kedy bola ustavená SNR. Doporučuje v tomto prípade zostať u 29. augusta 1944, kedy bola deklarácia Slovenskej národnej rady. Dr. Pietor proti tomu nemá námietok.

Pán Dr. Stanek pýta sa, prečo 2. odsek dôvodovej zprávy, v ktorom je uvedené, čo sa rozumie službou v domácom odboji, bol vypustený z textu vlastného nariadenia. Pán Dr. Pietor na to uvádza, že keby toto bolo prenesené do zákona, bol by potom chránený napr. aj gardista, ktorý prišiel do B. Bystrice a tu si našiel prípadne ešte aj lepšie miesto, ako mal. Legislatívny sbor zaoberal sa touto otázkou a prišiel k názoru, že bude najlepšie, keď táto otázka bude prenechaná súdnej praxi. Pán Dr. Stanek na to odvetil, že potom to nepatrí ani do dôvodovej zprávy. Pán Dr. Pietor ešte dokladá, že tento pasus je aspoň v dôvodovej zpráve, aby zase zaslúžilý pracovník bol chránený a sudca mohol sa oprieť o dôvodovú zprávu.

Na to p. predseda Dr. Šrobár dal hlasovať o tomto návrhu; návrh s doplnkom v § 6 a opravou dáta v § 5 na 29. augusta 1944 bol prítomnými prijatý.

5. Pán Dr. Šoltész prečítal potom návrh, ako aj dôvodovú zprávu šiesteho bodu programu: nariadenie Slovenskej národnej rady o dočasnej úprave niektorých vecí trestného a disciplinárneho súdництва na oslobodenom území. Po podanom vysvetlení k dôvodovej zpráve prítomní tento návrh jednohlasne prijali. (Príloha č. 3.)

6. Voľné návrhy:

Pán Dr. Husák predniesol návrh nariadenia Slovenskej národnej rady, ktorým sa menia a dopĺňujú ustanovenia §§ 15 a 16 vládneho nariadenia čís. 111/34 Sb. z. a n. o náležitostiach vojenských osôb z počtu mužstva v činnnej službe a niektorých osôb im čo do náležitostí na roveň postavených (viď príloha 4). Ďalej predniesol návrh nariadenia SNR o rodinnej sustentácii vojenských gázistov. Pán Dr. Lettrich doporučuje, aby obidva návrhy boli v skrátenom pokračovaní prijaté.

Predseda p. Dr. Šrobár dal potom o návrhoch hlasovať. Tieto boli prijaté väčšinou hlasov. 641

Pán Mazúr žiada o okamžité zakročenie na Povereníctve SNR pre zdravotníctvo, aby boli ihneď prijaté do nemocničného ošetrovania deti z Turca, medzi ktorými sa vyskytnul prípad červanky, lebo ich celodenná snaha o umiestnenie do nemocnice zostala až do večera bezúspešná. Nakoľko za Povereníctvo SNR pre zdravotníctvo nebol na dnešnom zasadnutí nik prítomný, požiadal predseda p. Dr. Šrobár pána Dr. Josku, aby ihneď zariadil všetko potrebné.

Na dotaz prítomných podal potom predseda p. Šmidke prehľad vojenskej situácie.

Nakoľko sa potom už nik nehlásil o slovo a program bol vyčerpaný, predseda ukončil dnešné zasadanie.

5 príloh.

*Rudolf Blažovský
Viliam Paulíny*

ASNR Bratislava. SNR, 1944, 11. zasadnutie SNR. Originál zápisnice. Strojopis, originál.

395

1944, október 6.¹ [Londýn.] — Operačné smernice hlavného veliteľa gen. S. Ingra pre obranu povstaleckého územia, najmä Banskej Bystrice, zaslané rádiotelegraficky veliteľstvu povstaleckej armády v Banskej Bystrici.

V

Gama:

Obrátili jsme se znovu na Sověty, aby urychlili přesun 2. padákové brigády a zintenzivnili dodávku válečného materiálu. Sám prezident intervenoval v této věci přímo u Stalina.

Sovětské operace maďarskou nížinou ve směru na Budapešť a přes Karpaty mohou v dohledné době Vaši situaci podstatně usnadnit.

K uhájení přístupů na Zvolen a B. Bystricu je třeba vynaložit největší úsilí. Přineslo by nesmírné škody naší věci, kdyby vojenská i politická akce na Slovensku, tak slibně započatá a tak dlouho držená, měla skončit nezdarem. Věřím pevně, že překonáte i tuto současnou krizi právě tak, jako se Vám podařilo překonat všechny dosavadní obtíže rozhledem, klidem a statečností, kterou u Vás i u podřízených Vám vojsk vysoko oceňuji.²

S Vaším plánem pro případ dalšího nepříznivého vývoje situace souhlasím. Pro eventualitu poslední, t. j. vedení partyzánské války, připravte včas plány a dispozice taktické i materiální.

Znovu však opakuji a zdůrazňuji, že Ban. Bystricu jako první svobodné politické i vojenské středisko našeho aktivního boje na čs. území je třeba bránit a držet do krajnosti.

Ingr.

SÚA Praha. PMR-L, sign. Slov. nár. rada. Odpis. Strojopisný priepis.

¹ Odpis v slovenskom znení je datovaný — veľmi pravdepodobne chybné — 8. 10. 1944. (SÚA Praha, b S 40-3/16, zprávy odoslané Vítovi a Leyovi, fotokópia.)

² Podľa obsahu sú smernice odpoveďou na predchádzajúce dve zprávy zo Slovenska (viď dokument čí. 391 a 392 z 5. a 6. 10. 1944).